

اینجا چراغی روشن است

یکی از وجوه تقرب به ذات الهی و اظهار ارادت به پیامبر اسلام ﷺ و اهل بیت پاک و مطهرش، وقف مال و ارج نهادن به ایام میلاد و عزای اهل بیت است. عاشقان این سلاله پاک، با وقف مال در این ایام، شعائر اسلامی را گرامی می‌دارند. ایام عزاداری و شهادت اهل بیت عصمت و طهارت ﷺ به ویژه محرم و صفر در موقوفات آستان قدس رضوی جایگاه بسیار پررنگی دارد و بسیاری از موقوفات به این بخش اختصاص دارد. با توجه به اینکه وقف، سرمایه گذاری برای رفع نیازهای پایدار عام المنفعه است، دارای نوعی هویت اجتماعی نیز هست که علاوه بر عمل به روایات و تقرب به خداوند متعال، با ایجاد ساختارهایی بر اساس نیازهای جامعه و تبدیل مالکیت خصوصی به مالکیت جمعی و عمومی، تبدیل به یک نهاد کلان اجتماعی شده و در همه شئون جامعه از جمله فرهنگ، اقتصاد، سیاست، تعلیم و تربیت، امنیت و... تاثیر خود را گذاشته است.

موقوفات سوگواری محرم و صفر

بیش از ۶۰ عواقف، بخشی از حاصل و درآمد رقبه یار قیبات خود را به سوگواری و عزاداری این ایام اختصاص داده‌اند که ۱۸ مورد از آنها دارای درآمد است. قدیمی‌ترین وقف نامه دارای درآمد در این خصوص موقوفه میرزا محمد مؤمن (حسب وصیت شاه طهماسب) است که برابر مقدار آن، هر سال نصف عواید موقوفات واقف در ایام عاشورا و در هر روز و شب جمعه صرف تعزیه داری امام حسین (علیه السلام) شود. در حال حاضر نیز موقوفات امام وردی خان بیات مختاری و آبجی سلطان زوجه وی، عضدالملک، مهدی قلی خان قرائی، حاج کاظم غراب و مجدالدین مدنی، علی رضایت بخش راوری، ابراهیم محی الدینی راوری، حسن رستمی راوری و آیت الله حاج عباس واعظ طبسی دارای درآمد بوده که برابر نیت واقفان یاد شده، صرف تعزیه داری در ماه صفر می‌شود.

یکی از موقوفاتی که عاشقان مولای متقیان هر ساله در روز ولادت باسعادت ایشان و در کنار مضجع شریف گرانقدرش از خوان گسترده آن منتعم می‌شوند، موقوفه مرحوم حاج محمود مکرم معروف به موقوفه ۱۳ رجب است. این واقف در تاریخ ۱۳۳۷/۷/۱۵ شمسی ۱۷ رقبه از مایملک خود را وقف آستان مقدس امام ثامن ضامن (علیه السلام) کرده و علاوه بر تخصیص موقوفاتی در راستای اعتلای علم و دانش، در زمینه‌های دیگر از جمله مراسم مذهبی نیز موقوفاتی داشته است. در روز سیزدهم رجب که روز میلاد مبارک و مسعود مولای متقیان علی بن ابیطالب (علیه السلام) است در آستانه مقدسه، مجلس جشن و سروری منعقد می‌شود و هزار نفر از طلاب علوم دینی مدارس مشهد و... برای صرف ناهار دعوت می‌شوند تا به نحو شایسته‌ای اطعام و پذیرایی شوند. بقیه درآمد موقوفه پس از کسر تعمیر و آبادی هر یک از موقوفات، یک عشر حق التولیه بضاعت دبستان مکرم شامل تهیه کتاب، لباس و ابزار مدرسه و نیم دیگر آن برای محصلان دبستان فرهنگ و دبستان حکمت اختصاص داده شده است.

موقوفه ۱۳ رجب در میلاد حضرت علی (علیه السلام)

عید سعید غدیر از اعیاد بزرگ اسلامی است که واقفان خیر اندیش توجه ویژه‌ای به آن داشتند و رقباتی را برای پاسداشت و اعتلای این عید شکوهمند اختصاص داده‌اند. در این خصوص مرحوم امام وردی خان بیات مختاری، رقبات زیادی را در شهرستان نیشابور وقف کرده که برابر نیت این واقف خیر اندیش، بخشی از درآمد موقوفه باید در ۱۸ ذی الحجه هر سال مصادف با عید غدیر صرف اطعام مدعوین و طلبه‌ها شود. در متن این وقف نامه آمده است: در ابتدای ورود گلاب بدهند و بعد مضمون وقف نامه را به جهت حضار مجلس قرائت نمایند، سپس میهمانان را با طعام و دو نوع خورش و سایر مأكولات باغات اطعام و پذیرایی فرمایند. همچنین مرحوم عضدالملک میرزا محمد حسین حسینی، شش‌دانگ یک رشته قنات مشهور به چهار طاق معروف به حسین آباد را وقف امام رضا (علیه السلام) کرده است تا هر ساله از محل درآمد موقوفه دو سهم و نیم را علاوه بر مستمری آستانه مقدسه، در روز عید غدیر به فقرا و سادات خدام هدیه شود.

موقوفات عید غدیر

عید سعید غدیر از اعیاد بزرگ اسلامی است که واقفان خیر اندیش توجه ویژه‌ای به آن داشتند و رقباتی را برای پاسداشت و اعتلای این عید شکوهمند اختصاص داده‌اند. در این خصوص مرحوم امام وردی خان بیات مختاری، رقبات زیادی را در شهرستان نیشابور وقف کرده که برابر نیت این واقف خیر اندیش، بخشی از درآمد موقوفه باید در ۱۸ ذی الحجه هر سال مصادف با عید غدیر صرف اطعام مدعوین و طلبه‌ها شود. در متن این وقف نامه آمده است: در ابتدای ورود گلاب بدهند و بعد مضمون وقف نامه را به جهت حضار مجلس قرائت نمایند، سپس میهمانان را با طعام و دو نوع خورش و سایر مأكولات باغات اطعام و پذیرایی فرمایند. همچنین مرحوم عضدالملک میرزا محمد حسین حسینی، شش‌دانگ یک رشته قنات مشهور به چهار طاق معروف به حسین آباد را وقف امام رضا (علیه السلام) کرده است تا هر ساله از محل درآمد موقوفه دو سهم و نیم را علاوه بر مستمری آستانه مقدسه، در روز عید غدیر به فقرا و سادات خدام هدیه شود.